

IZHAJA VSAKI DAN
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 3 mvd., (6 stotink)
v mnogih tabakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
ČNE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke
24 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink;
za osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
daljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
10 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelček uprave
Edinosti“. — Plačilo se izključno le upravi Edinosti“.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA
za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, za
naročbe brez dopolnjenega naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljsko izdajo „Edinosti“ stane: celoletno K 5 20, pol leta 2 40
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana
pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik
konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-branilnični račun št. 841-652.
Telefon štov. 1157

BRZOJAVNE VESTI.

Deželnozborske volitve na Kranjskem

S. L. S. zmagala na vsej črti.

LJUBLJANA 21. Pri današnjih deželnozborskih volitvah za kmečke občine je pripadlo vseh 16 mandatov slovenski klerikalni stranki, ki je potem takem priporila tudi edini dosedanji mandatat liberalcev.

Deželnozborske volitve za mesta na Tirolskem.

INOMOST 21. Izvoljeni so bili: v Imstu deželni glavar dr. Kathrein (konservativec), v Roveretu dr. Angelo Pinalli (italijanski liberal), v Bolcanu tajnik trgovske zbornice dr. pl. Walter (nemški naprednjak), v Hallu prof. dr. Mihael Mayr (krščanski socijalec), v Mezzolombardo dr. Josip Cappelletti (judska stranka) in v Levicu Carlo Bellat (narodni liberal).

INOMOST 21. Izvoljeni so bili nadalje v Rivi: odvetnik dr. Stefanelli (narodni liberal), v Trentu dr. Rudolf Bertolini (narodni liberal) in dr. Silvijo Viesi (narodni liberal).

Tkalnici pogoreli,

BRNO 21. V tkalnici tvrdke Himmelreich in Zwicker je ob 3 uri nastal ogenj, ker se je neki stroj sam zažgal. Tkalnica je zgorela. Škode je okoli 250.000 kron.

Nekoliko kasneje, bržkone iz istega vzroka je nastal požar v tkalnici bratov Scobota. Uničena je povsem ogromna trinadstropna 150 metrov dolga tovarnica. Škode je 400.000 kron.

Turška mornarica in cesar Viljem.

CARIGRAD 21. — Bržkone ne pošlje Turčija, kakor se je govorilo, svoje eskadre, da pozdravi nemškega cesarja Viljema na Krfu, ker je mornarica zelo v neredu. Na Krf bo poslana samo ena vojna ladja.

Angleška spodnja zbornica.

LONDON 21. Državni tajnik Gladston je predložil zakonski načrt o uvedanju osemurnega delavnega dne za rudnike. Ta predlog je bil vsprejet takoj na prvem čitanju.

Nesreča na japonski vojni ladji.

TOKIO 21. Na križarju „Akaši“ so bili vsled neke nesreče trije podčastniki ubiti, dva častnika pa ranjena.

Rodbinska tragedija.

PARIZ 21. V Menainouille je vdova Lederer zastrela sebe in svojih 8 otrok z ogljenčevno kislino. Samo dva otroka sta ostala na življenju.

Novi japonski poslanik v Washingtonu.

WASHINGTON 21. Japonski poslanik Takabira je uročil danes predsedniku Rooseveltu svoje poverljivo pismo. O tej priliki sta se predsednik in poslanik prisrčno razgovarjala.

Nesreča v radniku. 14 oseb mrtvih.

NEW CASTLE ON TYNE 21. V premogovniku Washington - Glebe se je sinoči pripetila eksplozija, vsled česar je bilo 14 ljudi ubitih. Pet mrličev so že spravili iz jame.

10 tonelat dinamita eksplodiralo.

BERKELEY (Kalifornija) 21. V skladišču Herkulesove tovarne za smodnik je eksplodiralo 10 tonelat dinamita. Usmrtjeni so bili štirje belokožci in 24 Kitajcev.

PODLISTEK.

14

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEV N. TOLSTOJ.

Mrak je že zagnil vas. Vse ozračje diši po sočivju, živini in vonljivem dimu kravjekov. Skoz vrata in po ulicah letajo povsod kazakinje okoli, noseč v rokah tleče cunje. Na dvoriščih je slišati sopenje in mirno prežvečevanje živine, ki se je izpraznila, in samo ženski in otroški glasovi se kličejo po dvorih in ulicah. Ob delavnih slišiš redkokdaj glas pijanca.

Kazakinja, stara, visoka, moška ženska prihaja z nasprotnega dvorca k materi Ulitki prosit ognja; v roki ima cunjo.

„No, mati, opravili?“ reče.

„Dekle topi. Ali bi rada ognja?“ pravi mati Ulitka, ponosna, da more poslužiti.

Obe kazakinji gresta v hišo; grobe roke, nevajene majhnih reči, vzamejo drhte pokrovček z dragocene škatljice z užigalnicami, ki so redkost na Kavkazu. Sosed

Ameriška eskadra.

CALLAO (Lima) 21. Danes zjutraj je priplula semkaj ameriška eskadra.

Iz Portugalske.

LIZBONA 21. Neki listi neprestano poročajo, da se nazadnjaški elementi zarotujejo proti liberalcem. Vlada je izdala varstvene odredbe. List „Norte de Porto“ javlja kakor gotovo, da je vlada odkrila v kraljevem gradu komplet Francovih pristašev in da se bo strogo postopalo proti grofu Amerose in Taronsa ter proti majorju Jose-u Labo, ki so vodje zarote. Jose Labo je obliubil Francu, da pride v slučaju revolucije v Lizbono in da uduši s tremi topovi ves ustanak.

LIZBONA 21. Govorice o nemirih so neosnovane. Po vsej deželi vlada popolen mir.

Plenarna seja avstrijske delegacije.

Pojasnila vojnega ministra.

DUNAJ 21. Na današnji seji se je nadaljevala debata o vojnem proračunu. Del. Axmann je preciziral stališče svoje stranke do armade ter govoril potem obično o različnih željah in pritožbah prebivalstva.

Na to je povzel besedo vojni minister FZM Schoenaich. Zahvalil se je najprej poročevalcu za objektivni način, s katerim je presojal vojno upravo ter je potem obširno govoril o vprašanju povišanja častniških plač in plačil moštva. Zahvalil se je delegaciji najtopleje za obširne razprave teh gotovo zelo važnih predmetov. Kedaj da se te reči realizirajo, na more minister predvidjati, kar je za realizacijo možno, so pričeli delegatje.

Minister se je dotaknil tudi vprašanja o duetu. Rekel je, da zamore siljenje na dvojni pasti le z dvojem. Minister je že večkrat opozarjal na dejstvo, da so zakoniti predpisi glede zadostjenja v slučajih razžaljenja na časti, nedostatni.

Nadalje je minister omenil tudi vzgojo mladine. Mladino naj bi se že od mladih nog vzgajalo v nekem vojaškem duhu začetek temu so nekako zavetišča dečkov.

DUNAJ 21. Tekom razprave je izjavil državni vojni minister Schoenaich na vprašanje del. grofa Martinica glede programa takozvanega odbora devetorice, da ne ve oficijelno o tem programu ničesar. Kakor poročajo listi, obsega isti osem točk, od katerih so nekatere izvedene, namreč naredbe, ki so privoljene za vzgajanje madjarskih častnikov za ogrske polke, nadalje določbe glede madjarske korespondence. Ena točka je pravzaprav nevtralna; ista obsega določbo, da nima odbor desetorice za Hrvatsko nikake uporabe. Neka druga točka je negativne vsebine in pravi, da se službeni in povelstveni jezik ne dotika programa, neizpolnjene so druge točke, ki se tičejo častniških poročil emblemov, kazenskega pravnega reda in gotovih pravic ministra za deželno brambo v izvajanju vojnega zakona, ter dvoletna vojaška služba. Iz teh častniških poročil je razvidno, je rekel minister, da se ni izvelo bistvenih reform. Minister je vnovič izjavil, da ne ve ničesar o pogajanjih o vojnih stvarih, da je pa opazil iz častniških člankov ter iz govorov ogrskih delegator, da se pripravljajo gibanje, da bi se rešila vojaška vprašanja. Brez take rešitve ne napravimo seveda v armadi nikakih napredkov. Po mnenju vojnega ministra bi bilo ob danih okoliščinah gotovo želeli rešitev vojaških vprašanj. Zato je vojaških in političnih razlogov. Vojaški razlogi so jasni. Proračun je pred delegacijami.

sede na pručiko, z očitnim namenom, da bi kramljala.

„Kaj pa počne tvoj, mati? Ali je v šoli?“ izprašuje.

„Zmeraj uči otroke, mati. Pisal je, da bo na praznik doma,“ odgovori praporščakinja.

„Je res priden človek; zmeraj dela za blagor.“

„Gotovo, za blagor.“

„A moj Lukaška je v kordonu, in ne pustje ga domov,“ pravi sosed, čeprav praporščakinja to davno vé. Ona ima potrebo govoriti o svojem Lukaški, katerega je ravnokar dala h kazakom in katerega bi rada oženila z Marjanko, praporščakovo hčerjo.

„V kordonu je?“

„Da, mati. Od praznika sem ga ni bilo. Zadnjič sem mu po Fomuškinu poslala srajce. Ta pravi, da mu gre dobro, predstojniki da so zadovoljni z njim. Pravi, da iščejo spet Abrekov. Lukaška, pravi, je vesel in dobro mu gre.“

„No, hvala Bogu,“ dé praporščakinja.

„Popadač — z eno besedo.“

Videti zamore, kako armada vene, kako ni možno izpolniti najvažnejših želj ljudskih zastopnikov. Ako reče torej minister, da bi bilo v takih okoliščinah želeli, ni preveč rečeno. Politčne razloge minister izpregleda.

Nasproti del. Axmannom, ki je zahteval zagotovilo, da ima tudi Avstrija pri tem svojo besedo, je minister izjavil, da se nikakor ne preseneti zakonito merodajne faktorije. — Nadalje je minister izjavil, da dokler ostane na svojem mestu, se nič ne zgodi, ki bi utegnilo razdejati vojno moč in enotnost armade in mornarice.

Moderno častnikarstvo.

II.

Uredniški personal sestaje iz cele armade urednikov. Vse uredniško delo je specijalizirano do največjih podrobnosti. Vsaka stroka ima svojega strokovnjaka, ki se posveča edino le svoji stroki. Dnevnik ima poročevalce, krasno plačane, po vsem svetu. Danes je nastala katastrofa na jugu ali na severu Francije in s prvimi brzovlakom drvi iz Pariza na stotine novinarjev v kraj nesreče. Jedni opisujejo vse to grozno gledišče, drugi proučavajo vzroke nesreče, drugi zopet razpredajo ankete med prebivalstvom, drugi se obračajo na urade po podrobne vesti, drugi prisijo za intervjuje odlične strokovnjaške osebe, na stvari udeležene, drugi končno potujejo s fotografskimi aparati in lovijo razne scene v svoj aparat, da pošlejo slike svojim uredništvom, ki jih kar najhitreje reproducirajo v ilustriranih prilogah dnevnikov.

Šef-redaktorji svetovnih dnevnikov so v resnici samo voditelji vsega dnevnika. Navadno nič ne pišejo, ali kar je največ: pišejo dnevno kratke aktualne podlistke. Vse ostalo obskrbuje uredniško osebje. Poleg pravilnih urednikov ima navadno vsak dnevnik — to velja posebno o francoskih dnevnikih — celo vrsto prispevalcev in sodrnikov med odličnimi politiki one stranke, h kateri spada dnevnik. Ti se dnevno menjavajo v pisanju in pišejo politične, socijalne, znanstvene, literarne vvodnike itd.

Novinarji sami so popolnoma drugi ljudje, za kakršne jih smatramo pri nas. Pri nas Slovenci je žurnalista strašansko malo cenjena, nečislana in s tem ubijana. Zato boleha pri Slovencih tudi politično življenje. Slovenci smatramo častnikarje navadno za polovičarske ljudi, za nedučene in neštudirane, za ljudi, ki so povsod zgrešili svoj poklic, da so se končno iz nedostatka vrgli na žurnalistiko. To mnenje je žalobno tako vseobče, da mnogokrat tudi mnogi častnikarji sami mislijo, da zadostuje, da umejo pisati in čitati, pak je možno sestavljati častnike. Javnost omalovažuje častnikarje, zna jih tudi žaliti, gledajoč na častnikarje kakor na družabno nižje ljudi. V uredništvih gotovih slovenskih častnikov zopet sedé ljudje, ki svojo nevednost zakrivajo s surovostjo kakor to le prejasno pokazuje doba volitev. S tem seveda pada ves nivo lista; necenjenost raste, surovost in brezobzirnost bujijo in javnost se itotako demoralizuje. Prvo načelo tiska — resnica — je v takšnih okoliščinah nadomeščena z lažjo in obrekovanjem; drugo glavno načelo častnikarstva — nesebičnost — se prečesto izgublja v korupciji. In kako je občinstvo vzgojeno po takšnem tisku, to nam prikazujejo najbolj volilni shodi na Kranjskem, kjer se vrše tepeži, in naši sodni tribunali kjer se takšne čitatelje obsoja v ječe zaradi poškodbe na telesu in zaradi žaljenja na časti.

Lukaška je dobil ime „popadač“ za vrl čin, ker je bil rešil nekega fantiča iz vode, ga „popadel“. In praporščakinja je omenilo to, da bi s svoje strani rekla kaj prijetnega njegovi materi.

„Zahvalim Boga, mati, dober sin je, priden fant, vsi ga hvalijo,“ pravi Lukaškina mati. „Ko bi ga le še mogla oženiti, potem bi mirno umrla.“

„No da, kaj je tako malo deklet v vasi?“ odvrne prebrisana praporščakinja in dene z zgrbljenimi rokami skrbno pokrov na škatljico z užigalnicami.

„Veliko jih je, mati, veliko,“ opomni Mukaškina mati in zmajuje glavo. „Ali tvoje dekle, Marjanuška, to je dekle, da ga treba iskati.“

Praporščakinja pozna namero Lukaškine matere, in čeprav ima Lukaško za vrlega kazaka, se vendar izogiblje tega razgovora, prvič, ker je praporščakinja in bogata, Lukaška pa sin preprostega kazaka in sirota; drugič, ker se ne mara ločiti še tako kmalu od hčere: poglavitno pa, ker se to tako spodobi.

Ali krenil sem malce s pota! Preidimo zopet k svetovnemu častnikarstvu. Angleško častnikarstvo je nekoliko drugačno nego francosko, ker je ozračje drugo. Ali tudi na Angležkem se, istotako kakor v Franciji novinarji ljudje, ki stojijo na vrhuncu vse izobrazbe, na čelu vse narodne kulture. Ne samo, da so pri vsakem dnevniku strokovnjaki, v svoji stroki izborni izobraženi, na le da za uredniškimi mizami sedé možje, ki stojijo na višini znanstva in vodijo v resnici ves narod intelektualno, marveč tudi vsi najizobraženejši ljudje iz ostale družbe prispevajo s svojimi znanostmi k razširjevanju vseobče izobrazbe med ljudstvom in sodelujejo pri vseh dnevnikih.

Tako vidimo, da ima na primer vsak francoski dnevnik strokovnjake za inozemsko politiko. Jeden je za angleško politiko, drugi za nemško, tretji za rusko, četrti ima Italijo in druge države po njih pomembnosti. Poznavanje raznih jezikov umeje se samo ob sebi. Vsaki teh specijalistov je moral daljši čas bivati v državi, za katero je določen kakor kritik, najmanj 18 mesecev in dlje (doba je različna pri raznih listih) ter pozorno proučevati na licu mesta politične, socijalne, nabozenske, literarne odnose itd. Umevno je seveda, da takšni žurnali imajo vesti v resnici popolne in dobre. Poleg tega zahtevajo pariški dnevnik, da je vsak njih urednik absolvirati visoko šolo za častnikarstvo, ki je v Parizu ter se ravna pariški univerzi. Ne govorim tu o izrecno kapitalističnih novinarskih podjetjih. Pri teh običajno prevladuje senzacija, za katero ljudstvo plačuje in ki malo prispeva k resnični izobrazbi ljudstva. Mislim tu izrecno liste gotovih političnih strank, sicer manje razširjene nego takozvani informativni tisk, ali zato tim nesebičnejši in popolnejši.

Na drugi strani se poleg teh izbornih specijalistov rekrutirajo francoski novinarji, kakor sem že omenil, med najizobraženejšimi sodobnimi ljudmi. A tako si je možno pojasniti, da postaja tisk ona ogromna svetovna moč, kakršna je danes, da je on, ki daja ton vsemu javnemu mnenju in odločuje o usodi ljudstva vsaki dan, vsako uro, vsako minuto. Veliki duhovi so vedno davali smer vsej družbi, ki so njej živeli; za njimi je vedno korakala vsa družba kakor za vzor. Danes govori ves svet o tem, kar je pravkar izvedel iz svojega dnevnega lista. In ako sta danes Francija in Anglija tako daleč v svetem gospodarskem in socijalnem razvoju, je to gotovo v prvi vrsti njiju tisk, ki in je privedel tako daleč.

Zadostuje, ako navedemo kakor potrditev teh besed nekoliko imen francoskih žurnalistov ali pa teh, ki so pri dnevnikih pravilno sodelovali in sodelujejo in vidimo, kako smatramo novinarsko delovanje drugod. — Sedanji ministri predsednik francoski Georges Clemenceau, je bil poprej novinar in iz novinarja je postal ministarski predsednik. Ni potreba omenjati, da je jedra najizobraženejših ljudi sodobne Francije, filozof, politik, literat, zdravnik. Socijalistični voditelj francoski Jean Jaurés, najinidarijenjši francoski politik vobče, bivši vsučilišni profesor, sedaj poslanec in novinar, slavni pisatelj Emil Zola, vsučiliški profesorji Ferd. Buisson in Gabriel Seailles, Anatole France, Paul in Victor Margueritte, slavni sodasni pisatelji francoski in cela vrsta drugih odličnih literatorov, učenjakov in profesorjev se udeležujejo novinarskega delovanja, davajo tako vsemu stanu resnosti pred svo javnostjo.

„No da, Marjanuška odraste, potem bo tudi pridno dekle,“ reče oprezno in skromno.

„Pošljem svate, da, pošljem jih; samo daj da preje oskrbimo vrtove. Pridemo se poklonit tvoji milosti,“ pravi Lukaškina mati. „Pridemo se poklonit Ilji Vasiljeviču.“

„Kaj Ilja!“ ponosno odvrne praporščakinja. „Z mano treba govoriti. Pa vse ima svoj čas.“

Lukaškina mati vidi na strogem obrazu praporščakinje, da ne kaže govoriti dalje: zažge z žveplenko cunjo, se vzdigne in reče: „Ne pozabi, mati; misli na te besede. Grem zdaj, moram topiti,“ dostavi.

Ko gre čez cesto in vihti v iztegnjeni roki tlečo cunjo, sreča Marjanko, katero jo pozdravi.

„Zalo dekle, pridno dekle,“ premisljuje, ko gleda lepo mladenko. Kaj ji treba rasti! Cas je, da se omoži, v dobro hišo, z Lukaško.“

Tudi mati Ulitka ima svojo skrb: kakor je sedela na pragu, tako ostane in mučno nekaj premisljuje, dokler je ne pokliče hči.

(Dalje.)

Nasla stanovanjska mizerija.

(iz predavanja g. Rudolfa Šega v „Narodni del. organizaciji“).

V svojem čez eno uro trajajočem predavanju je predavatelj g. Rudolf Šega dokazal, da so delavska stanovanja v prvi vrsti predraga. Čim revnejši je delavec, tem dražje stanuje. Ljudje z velikimi dohodki stanujejo razmeroma mnogo ceneje, nego pa delavci. Toda delavska stanovanja niso samo predraga, temveč so tudi popolnoma nedostopna, nezdrava. Razna poročila zdravnikov, posebno pa mestnih sanitetnih uradov navajajo nezdrava stanovanja kakor enega glavnih vzrokov za razširjenje infekcijskih bolezni — predvsem jetike. To dejstvo je jako dobro dokazal znani dunajski vseučilišni profesor in nacionalni ekonom dr. Eug. pl. Pilippovich, ki je l. 1894 preiskal 25 avstrijskih mest v tem oziru. Toda tudi v Trstu so se izdala že tozadavna poročila, ki jako drastično slikajo naravnost škandalozno stanovanjsko mizerijo. Trdi se lahko, da v Avstriji ni mesta, kjer bi vladale bolj žalostne stanovanjske razmere nego ravno v Trstu. In popolnoma naravno in samo o sebi umevno je, da taka nedostopna, umazana in torej nezdrava stanovanja kaj slabo, včasih popolnoma uničujejo delujoče na moralo našega delavskega ljudstva. Dogaja se, da v eni sami hiši najdemo moške in ženske, otroke in odrasle, včasih pa tudi po več rodbin skupaj. Poleg tega pa primanjkuje celo postelj. V takih breznicah se pač ne more razvijati rodbinsko življenje, ki je podlaga in pogoj vsakemu družabnemu razvoju. Rodbina je takorekoč prvotna tvorba v družabnem organizmu. In dokler je rodbina bolna, nezdrava, pač tudi ne more ozdraviti družba kakor taka. In če hočemo, da se rodbinsko življenje normalno razvija, mu moramo pač dati glavni predpogoj za to — lastni dom. Naš delavski stan živi dandanes v nekakih ciganskimi, nomadskih razmerah. Hodi od kraja do kraja, iz dežele v deželo in išče koščeka kruha. In kje naj se pri tem nerednem življenju razvija ljubezen do rodbine, ljubezen do uroda, ljubezen do domovine, ki je temelj vsakemu napredku in omiki? Zatorej delujmo na to, da bo imel naš delavec svoj lastni dom.

Da se reši stanovanjsko vprašanje, je pač naloga in dolžnost javne družbe. Država, dežela, občina kakor tri oblike javne družbe, morajo skrbeti za splošni blagor. In tako je stanovanjsko vprašanje tudi državno, deželno in občinsko vprašanje.

Predavatelj je tu na kratko omenjal tozadavno zakonodajstvo v raznih državah in deželah. Tudi v Trstu se že dolgo obeta rešitev stanovanjskega vprašanja — toda vedno je še ostalo pri frazah, praznih besedah, ki so se potopile v morju. Da se reši to eminentno vprašanje, to treba v magistratno hišo pač drugih ljudi nego pa do zdaj vladajoča klika. In če hočemo, da pride do drugih časov, je predvsem potrebna trdna in zdrava organizacija našega delavskega ljudstva. Kajti tudi stanovanjsko vprašanje se ne more in se ne reši ugodno, če nima podpore v organizaciji delavstva. Delavstvo se naj pa tudi samo združuje v stavbene družbe, katere naj podpira javnost. Seveda morajo biti take stavbene družbe osnovane na zadružni podlagi i izločeno mora biti že a priori vsako kapitalistično teženje. Tega, kakor tudi vsakega drugega dela na socialnem polju se moramo poprijeti z gorko ljubeznijo. Le če nas bo ljubezen do zatiranega delavstva vodila pri vseh naših delih, če ne bo vladal samopašni egoizem, smo lahko prepričani, da to delo porodi dober sad.

Zbrano množično delavstvo je z velikim zanimanjem sledilo predavanju in končno z dolgotrajnim ploskanjem odobravalo misli in načrte predavateljeve. Zeleti bi bilo da bi to teoretično predavanje imelo tudi praktičnih posledic.

Ko se je končno predsednik N. D. O. g. dr. Mandić zahvalil g. predavatelju in ga prosil, naj zopet kmalu predava, se je g. Rudolf Šega radevolje odzval temu vabilu. Kakor čujemo, se misli g. Rudolf Šega stalno naseliti v Trstu. Prav iskreno želimo, da bi se ta misel uresničila, kajti ljudij, ki bi z ljubeznijo in veseljem delovali na narodno-gospodarskem polju, nam pač še vedno primanjkuje.

Volilna reforma za Istro.

Sinočnji „Piccolo“ prinaša nastopno brzojavko z Dunaja: Iz merodajnega vira doznavaj, da klub slovenske manjšine v deželni zboru istrskem še v tem tednu stori definitivni sklep glede sporazumljenja za volilno reformo v Istri. V slučaju, da klub pritrdi kompromisu, kakor je bil določen na konferencah na Dunaju in v Trstu, se prično v ponedeljek prihodnjega tedna na namestništvu v Trstu seje deželnozborske komisije v sklepanje o podrobnostih zakonskega načrta.

Deželnozborske volitve na Češkem.

Predvčerajšnjim so padle prve kocke na Češkem: izvršile so se deželnozborske volitve

v kmetskih občinah, ki so velike važnosti ne samo za to, ker dajejo predvidjati splošni rezultat volitev in značaj novega deželnega zbora, marveč tudi zato, ker jasno dokazujejo, kaka nezadovoljnost vlada na Češkem s sedanjim kurzom češke politike. Mladočeška stranka je izgubila oporo v narodu in češki narod, se obrača — nestrpnost iskaje po novih poteh — v svoji malkontentnosti do drugih strank, ki niso izgubile kontakta z ljudstvom, kakor se je to zgodilo z mladočeško stranko.

Volitve v čeških kmetskih občinah karakterizira trojica dejstev: polom Mladočehov, zmaga agrarne stranke na vsej črti in popoln neuspeh klerikalne stranke, ki je šla v boj z velikim upom do zmage.

Mladočehi so imeli dotlej v kmetski kuriji 19 mandatov. Njih šanse so bile že pred volitvami tako slabe, da so se upali postaviti le tri kandidature; a še od teh treh kandidatov so izvejevali le en mandat.

Agrarci imajo 33 oziroma (z jednim samostojnim agrarcem) 34 mandatov na varnem in postanejo potemtakem relativno najmočnejša češka stranka v deželni zboru.

Katoliška ljudska stranka je priporila le 1 mandat, kar je bore malo proti temu, češar so drugi in je tudi ona sama pričakovala.

Še potrebne ožje volitve pa ne morejo več mnogo spremeniti na sedanjih skupnih sliki.

Kar se tiče volitev v nemških okrajih niso iste doprinesle nič novega, ker so skoraj vse stranke sklenile pred volitvijo kompromis in je zato razmerje med njimi ostala približno enako.

Balkanske železnice in rusko-angleška ententa.

Avstrijski projekt sandžaške železnice daje povoda k novim skupinam držav za rešenje balkanskega vprašanja. Angleška se je s svojo izjavo, da se jej korak Avstrije v sedanjem momentu zdi neumestnim in kvaretim soglasje velesil, postavila nekako na stran Rusije, s katero gre ob boku Francija; a že se širijo vesti o združenju teh treh velesil glede balkanskih stvari; za istimi bi stala seve Italija. Tako bi se Avstro-Ogrska, z Nemčijo za kulisami nahajala kar na eukrat v neljubi — splendit izolaciji.

Jeli res prišlo do popolne formalne entente med Londonom in Petrogradom glede Balkana, — ni razvidno iz oficijelnega obvestila Reuterjevega biroa. Razvidno pa je, da si je angleška vlada popolnoma prisvojila ruski naziranje glede balkanskega vprašanja.

Ruska vlada hoče — zdi se — staviti Avstrijo pred alternativo: ali naj odneha od sandžaške železnice, ali pa konec sporazuma na Balkanu in pa mirzstegskega programa. To hoče brzokone povedati „Rossija“ s svojo poloficijalno izjavo, da Rusija, kakor sploh ves svet, priznava pravico Avstro-Ogrske do gradnje sandžaške železnice, ali bo ji se (!), da bi to moglo škodovati reformni akciji. Sultan da bo brezdvomno mislil, da Avstrija ne bo več pospeševala reformne akcije z ono energijo kakor doslej, in to zato, da se njemu prikupi za pridobitev železniške koncesije. Z velikim zadoščenjem da jemlje Rusija na znanje, da zasleduje Avstro-Ogrska le gospodarske namene in da ne bi imela ničesar proti eventualni gradnji drugih železnic. Ententa med Rusijo in Avstro-Ogrsko da bo nadaljevala in daje se pričakovati, da radi železniških projektov ne bo kaljena edinost med velesilami.

Avstrijski oficijelni krogi interpretirajo sicer to izjavo jako optimistično. Vidijo v njej zanikanje obstanka kake rusko-angleške entente in sklepajo, da Rusija ni načelno nasprotna sandžaški železnici, ako Avstro-Ogrska dade zadostne garancije glede skupnega nastopa v reformni akciji.

In na strani Avstrije so začeli res pošiljati v svet izjave, ki naj bi odstranile bojazni Rusije, da bi gradnja sandžaške železnice mogla pogubno vplivati na napredovanje reformne akcije v Makedoniji. Tako prinaša n. pr. „Neue Freie Presse“ entrefilet v katerem povdarja, da se bojazen, da bi oziroma sandžaško železnico mogli Avstro-Ogrsko odvracati od zavzemanja za reforme v Makedoniji in posebno na justično reformo, v mero-davnih dunajskih krogih označa kakor popolnoma neosnovano.

Vsekakor je opaziti v zadnjem trenutku neko ublaženje krize in je pričakovati, da pride kmalu da sporazumljenja velesil, izlasti glede balkanskih stvari.

Brčkone pa ne pojde to brez male retirade gospoda Aehrenthala.

Hrvatska.

Solidarnost uradnikov.

Iz Zagreba poročajo, da so se uradniki v Brodu in Koprivnici proglasili sporazumnimi z resolucijo drugih svojih kolegov, ki so obljubili, da se bodo držali zakona o čistosti volitev.

Zakon o čistosti volitev.

„Srbobran“ je priobčil članek, v katerem pozivlja volilce in pristaje, naj vsakega bodisi okrajnega predstojnika, podžupana ali

velikega župana takoj ovadijo sodišču, ako bi poskusil, da jih silom ali obljubami mami, da glasujejo za njihovega kandidata.

Rusija.

Rusko-avstrijsko pomirjenje.

Pri avstro-ogrskem poslaniku v Petrogradu je bil v četrtek obed, na katerem so bili veliki knez Vladimir, nemški poslanik in ruski minister za vnane stvari Izvolski. Govoril se, da se je napetost med Rusijo in Avstrijo radi Balkana prijateljsko odstranjena.

Ruski veliki knez Sergij

pride v polovici marca na Dunaj, kjer bo dva dni cesarjev gost. Knez je imel priti na Dunaj še jeseni, radi cesarjeve bolezni je pa svoje potovanje odgodil.

Drobne politične vesti.

Jezikovno vprašanje na Češkem. Vsa nemška mesta in veči kraji Češke so se združili v veliko akcijo, da protestujejo proti uvajanju češkega razpravnega jezika pri sodiščih v čisto nemških krajih.

Poljedelski minister v Dalmaciji, „Narodni List“ je zvedel, da bo meseca marca minister za poljedelstvo Ebenhoch prepotoval Dalmacijo, da pregleda poljedelske odnose v Dalmaciji.

Iz Norveške. Ustavni odbor stortinga je enoglasno sklenil predlagati, da se odpravi kronanje kralja.

Dnevne vesti.

Razpisana služba. Pri obrtnem sodišču v Trstu, ki se ga ima ustanoviti, razpisano je mesto kancelista.

Za enoletne dobrovoljce. Vojno ministerstvo namerava izdati naredbo, da bodo na enoletno dobrovoljno službo imeli pravico tudi gimnazijski absolventi brez mature.

Računski listki družbe sv. Cirila in Metodija. Družba sv. Cirila in Metodija javlja, da se je prodalo računskih, oziroma gostilničarskih listkov od 1. oktobra do konca decembra 1907 58 670, meseca januarja pa 20.577 komadov. V letu 1907 je dobila družba zanje 845 K 76 st. Veliko je še v resnici prav dobrih gostilnic, kjer jih še nimajo; zatorej se prosi gg. gostilničarje, da jih naroče in zavedne Slovence, da jih po vseh gostilnah zahtevajo. Odjemalci imajo 10 od sto popusta.

Narodni kolek. Družba sv. Cirila in Metodija v Ljubljani je dobila za razpečani narodni kolek v letu 1907 4953 K 23 st. Do sedaj nesel je narodni kolek to leto največ. Skrbeti moramo, da 1908 preračunamo svoto 5000, katere se je tudi v proračunu ustavila. Na delo, da ne bomo nazadovali.

Družba sv. Cirila in Metodija v Ljubljani je dala napraviti 10.000 komadov sprejemnic v nadi, da prevzame vsak podružnični ud po eno. Toda minolo leto se jih je predalo le za 93 K 64 st., a družba je podala za nje, seveda za vse skupaj 600 K. Prosi se torej slavne podružnice in slovenske rodoljube, da jih skušajo spraviti v denar. Vsaka podružnica naj bi jih rabila kakor vstopnice za nove člane. Vstopnica stane 20 st.

Volila za družbo sv. Cirila in Metodija. Družba sv. Cirila in Metodija v Ljubljani je dobila na volilih le 1907, skupaj 3295 K 90 st. Slovenci, spomnite se prepotrebne šolske družbe!

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva v Ljubljani. V službo se sprejme: 4 poslovodje za na deželo, 4 knjigovodje in korespondente, 2 potnika, 1 kontorist, 6 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočniki špecerijske stroke, — pomočnike manufakturne stroke, 3 pomočniki železninarske stroke, — pomočnik modne in galant. stroke, 2 kontoristini z daljšo prakso, 1 star. blagajničarka, 3 prodajalke, 7 učencev. Službe iščejo: 3 kontoristi, 2 knjigovodje, 1 potnik, 16 pomočnikov mešane stroke, 5 pomočnikov špecerijske stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika železninarske stroke, 2 pomočnika modne in galant. stroke, 16 kontoristinj, 6 blagajničark, 6 prodajalk.

Posredovalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti mali odškodnini.

Pustni terek v Narodnem domu. — Na pustni terek — umeva se samo ob sebi — pojdemo vsi na ljudski ples v Narodni dom. Tam hočemo v veseli razposajenosti uživati zadnje trenutke predpustne dobe; pojdemo pa tem raji, ker vemo da s svojim prihodom pomagamo mnogim in mnogim pridnim delavcem, ki so jih kruta usoda in krivične razmere spravile ob kruh in pognale v bedo njihove rodbine.

Za to se priredi tudi srečolov; prvo listo darov objavimo prihodnjič. Upamo, da ji sledi še dolga lista.

In tu apeliramo na vse one, kojim človekoljublje, skrb do delavskega stanu, ljubezen do malega slovenskega moža ni prazna fraza, kateri imajo sočutno srce za trpine in mučnike našega rodu, da prispevajo po svojih močeh. Ni treba velikih žrtv; naj pošljejo le

mal dar, ki je primeren za srečolov, in pomagano je.

Darove naj se pošilja na urad N. D. O. ki ima ves ples v režiji v prid podpornemu zakladu.

„Sokolova maskarada“. Odbor „Tržaškega Sokola“ je dobil danes sledečo brzojavko iz Abisinije.

„Prav rad se odzovem vabilu pripravljalnega odbora za Sokolovo maskarado; z menoj pride moja soproga kraljica Tajtu, vsi moji sorodniki v sijajnem spremstvu. Vzamem seboj tudi tolmača in mojega vrliga pesnega učitelja. Zahtevam da se o mojem prihodu v dvorano zavrta moja himno. Na svidenje dne 1. marca 1908 v „Narodnem domu“ v Trstu. —

Menelik, kralj abesinski.

Tržaška mala kronika.

Splašen konj je predsinočnim ob 11. uri in pol priletel po ulici della Madonnina navzdol. Konj je bil vprežen v koleselj, a v koleselju ni bilo nikogar. Na vogalu ulic della Madonnina in dei Pallini je neki redar ustavil konja. Ker ni vedel, čegav da je, ga je odvedel pred redarstveno stražnico v ulici Giuseppe Parini. No, ob 1. uri po polnoči je prišel na isto stražnico gospod Henrik Parenzan, ki je izjavil, da je on lastnik konja in koleselja. Povedal je, da je bil s sestro Gizelo v krčmi, ki je v hiši št. 267 pri sv. Mariji Magdaleni spodnji. Koleselj s konjem je bil pustil na dvorišču krčme. Ko je hotel oditi, je stopil h konju, ki se je pa na to splašil in zdijal od tam ter prevrnil njegovo sestro Gizelo, ki se je bila ustavila pred konjem. Gizela da je bila nekoliko ranjena, a obleka da je bila raztrgana.

Potem je splašeni konj dirjal od sv. Marije Magdalene spodnje, pa do ulice della Madonnina; torej skoro 4 kl daleč.

Razgrajalka. 30-letna lahkočivka Elizabeta Schremmer, doma z Dunaja, a stanujoča tu v zagati dell' Olivo, je bila predsinočnim v kavarni „Metropoli“. Tam je udarila s ključem po glavi mornarja Tomaža Berniga s parnika „Greta“. A potem ko ga je udarila po glavi s ključem, mu je zmetala v glavo za 5 kron čas, čašic in druge streklečnice. Vsled tega je bila Dunajčanka aretovana. Ona trdi, da je to storila proti Tomažu Bernigu, ker da jo je bil ta brcnil z nogo, kar pa Tomaž taji. —

Jako nevaren požar je bil navstal predminolo noč malo pred 2. uro v V. nadstropju hiše št. 9 v ulici del Pozzo di Crosada. Bog obvaruj, da bi bila pihala burja, staro mesto bi bilo danes sama razvalina. Povedati moramo, da stoji omenjena hiša v jako ozki ulici, da je hiša sama jako stara in da se istotako stare vse ostale hiše v nje bližini; v teh starih hišah je več lesa nego kamenja, celo stopnice so skoraj v vseh teh hišah lesene. Sreča torej, da ni predsinočnim pihala burja, ker drugače bi se bil ogenj razširil na bližnje hiše in od tod dalje po starem mestu.

V petem nadstropju rečene hiše stanuje 55-letni krošnjar Ivan Ruff. Ta je predsinočnim ob 1. uri in pol prišel domov jako vinen. Ko se je slačil, je prevrnil petrolejko in pod sobe je bil takoj v plamenu. Ruff je na to pobegnil in zašel v piti, da gori. Njegovo vpitje je alarmiralo vse stanovalce iste hiše in tudi drugih bližnjih hiš. Obveščeni so bili takoj gasilci, ki so bili v nekoliko minutah pri požaru. Imeli so seboj štiri brizgalice.

A gasilci se niso trudili samo z gasenjem. Skušali so tudi rešiti vse, kar je bilo mogoče, za slučaj, da bi ne bili mogli omejiti požara. Postavili so na ulico pohištvo iz drugih stanovanj iste hiše, a ker so stopnice hiše preozke, so morali spuščati omare, postelje in drugo po vrhah skozi okno.

Vendar se jim je posrečilo, da so po dobro uro trajajočem in zelo napornem delu zmagali razdevajoči element in tako odvrnili grozno nevarnost, ki je pretila staremu mestu.

Ogenj je poškodoval V. in IV. nadstropje hiše, a III. nadstropje je poškodovala voda.

Nezanesljiva služkinja je 52-letna Marija C. doma iz Maribora. Predsinočnim je bila aretovana na svojem stanovanju v ulici dei Piccardi, in sicer vsled ovadbe, ki jo je radi tatvine vložil proti njej krčmar Juraj Stanič, stanujoči v ulici Giuseppe Parini št. 10. Marija C. je bila pri Staniču v službi mesec dni. A ko je pred par tedni odšla iz službe, je ukradla tam 10 zaves, vrednih 10 K. Zaves je potem zastavila, a zastavne listke je prodala za krono in 60 stotink ogljarju Arturju C.

Oparila jo je vrela voda. 16-letna Clelia Acquaroli, stanujoči v ulici della Muda vecchia št. 1., se je po neokretnosti polila z vrela vodo in si oparila del telesa.

Zatekla se je na „Igeo“ za potrebna zdravila.

Deželno sodišče.

Poskus sleparije.

46 letni Viktor Mazzuccato je imel tu v Trstu neko izdelovalnico predmetov. Sedaj je pa zaprt v kaznilnici v Kopr. Lani, dne 23. avgusta je bil namreč radi nekega poverjenja obsojen na leto ječe. In včeraj je

Danes ob 9. uri zvečer vsi na veliki elegantni plazni venček Št. Jakobske čitalnice :: v Sokolovi dvorani

prišel — v obleki kaznenca in v spremstvu orožnika — iz Kopru v Trst, ker se je tu na železnem sošišču vršila proti njemu razprava radi nekega poskusa sleparije.

Kakor izdelovalec mornarskih predmetov je Mazzuccato večkrat dobil kako naročilo od takajšnje pristavišne oblasti. Dotična naročila so bila podpisana po pristavišnem kapetanu vit. Fransinu. Ko je Mazzuccato iz vrtil naročeno mu delo, je isto navadno ponesel na dotični parnik pristavišne oblasti, kjer so mu morali s podpisom potrditi, da so dobili izvršeno delo, na kar je on napravil račun na vse te dokumente: naročilo, potrdilo o prejemu izvršenem delu in račun nesel pristavišnemu kapetanu Fransinu, ki mu je podpisal račun. S podpisanim računom je šel te daj Mazzuccato k blagajni, kjer so mu izplačali. To je bilo običajno redno postopanje. Izredno pa je Mazzuccato večkrat, ko ni našel blagajne odprte, šel k trgovcu z mornarskimi predmeti Otonu Leutemburgu, ki je rad prevzel njegove račune, mu jih izplačal in jih potem on iztirjal od blagajne pristavišnega urada.

Tako mu je Mazzuccato nehoč predložil 6 takih računov. Leutemburg mu jih ni izplačal takoj. Pozneje se je pa, in sicer predno jih je Leutemburg izplačal Mazzuccatu, spoznalo, da sta dva računa falzificirana. V tem je bil poskus sleparije, radi katerega je moral večeraj Mazzuccato odgovarjati pred sodniki.

Trdil je, da se on ne spominja, da bi bil on falzificiral račune. Dodal je, da on pripisuje ta neuhobi dogodek zmoti, ki je lahko nastala vsled preoblike dela.

Kakor pričajo so bili zaslišani Oton Leutemburg, vit. Fransin in neki Anton Benedetti.

Sodišče je toženca spoznalo krivim, in ga na podlagi § 402 obsodilo na 4 mesece trde ječe.

Toženca je branil odv. dr. Breitner. Razpravi je predeloval predsednik deželnega sodišča dvorni svet. vit. pl. Defacis; sodniki so bili: višesodni svetnik dr. Andrich in sodna svet. Lion in Parisini, a državno pravdnštvo je zastopal namestnik državnega pravdnika dr. Barzal.

Antimilitarizem.

Milan Z., star 23 let, iz Celja; Karl A. star 21 let, iz Trsta; Jakob I., star 18 let iz Trsta in Rudolf P., 16 let star, iz Pulja so bili obtoženi pogreška po § 24 zakona o tisku, češ da so poskusili razširati po Trstu tiskovine antimilitaristične vsebine, ki so bile dolele iz Florence.

Ker se jim ni moglo dokazati krivde, so bili vsi izpuščeni.

Radi poverjenja.

Sedel je večeraj na obtožni klopi 21 let star pisar Karl Osanna iz Trsta, obtožen zločina poverjenja.

Isti je bil vslužben pri tvrdki Pipan. Nekega dne so mu naložili, naj gre dvigniti pri banki znesek K 1170. On je tudi tja šel, dvignil denar in se kmalu povrnil v pisarno ves zasopel in objokan, obrnil žep narobe, ki so bili vsi prerežani, in povedal jako zmedeno, da se je mej potom vstavil v neki krčmi, kjer da so ga neznanci napadli in okradli.

No, gospodarju se je zdelo stvar presmehljiva in ga je dal aretirati. Drjavno pravdnštvo pa, poizvedši, da ona tatvina je bila le prevara in da je bil on sam poveril denar, je dvignilo proti njemu obtožbo radi poverjenja.

Iz pravnih posnetkov je jasno izvirala krivda obtoženca in sodni dvor ga je obsodil na štiri mesece trde ječe.

Koledar in vreme. Danes: Stol sv. Petra v Antiohiji. — Jutri: Nedelja šestdesetnica. — Temperatura večeraj ob 2. uri popoldne + 10° del. — Vreme večeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno spremenljivo. Zimni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. V začetku lepo, potem oblačno.

Književnost in umetnost

Današnji koncert v Narodnem domu.

Drevo bomo torej imeli priložnost slišati dva češka umetnika dobrodošlih imen. Umetniški užitek, ki se ga nam ponuja z nastopom hr. opernega pevca J. Bochniček-Laubner in virtuozna na gosli J. Buchtele, je tak redek dogodek v našem mestu, da občinstvo, ki ljubi vzvišeno umetnost, ne zamudi te prilike. da se naslaja na virtuozihtah teh dveh slavnihih umetnikov.

Program koncerta jako mnogo obeta. Paganini, Wienawski, Čajkovski in Gounod, da ne navedemo drugih skladateljev, kojih komade se bo proizvajalo, so imena, od katerih že vsako samo na sebi napravlja bogatim vsak koncertni vspored. „Clou“ koncerta bo seveda velika fantazija za tenor, gosli in glasovir iz „Fausta“, ki jo bosta proizvajala skupno oba umetnika.

Vstopnice, lože in sedeži so danes na razprodajo do 7. ure zvečer pri vratarju „Nar. doma“ in od 7. ure naprej pri blagajni.

Naše gledališče.

Jutri ob 5. uri popoldne se vprizori ljudska igra s godbo in petjem

Brat Martin.

Opozorjamo na to popoldansko predstavo zlasti goste iz okolice in z dežele.

Predstava je v abonamentu, cene so navadne.

Društvene vesti.

„Čitalnica“ pri Sv. Jakobu vabi tem potom najuljudneje na veliki plesni venček, ki ga priredi danes v soboto v „Sokolovi“ dvorani. Sviral bo popolni društveni orkester. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstopnina za dame 80 st., za gospode K 1-20. Ker je čisti dobiček namenjen glasbeni šoli, nadeja se odbor obilne udeležbe.

Jutri popoldne bo pri Sv. Ivanu v salonu „Obrtnega in konsumnega društva“ tamburaški koncert. Vstop brezplačen. Potem ples. Odelek se priporoča za obilen obisk.

Pevsko društvo „Zora“ na Vrdeci vabi na veselico z igro, deklamacijo in plesom, ki jo priredi v nedeljo 23. febr. 1908 v dvorani „Gosp. društva“ na Vrdeci. Po vsprodu svobodna zabava in ples. Začetek ob 6. uri zvečer. Po veselici prične ples, ki bo trajal do 1. ure popoldne. Ker si je društvo napravilo oder in pri tem imelo velike stroške, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Tržaška plesna kronika molči o slovenskih prireditvah plesnih zabav s kotiljonom že par let sem. Še ko niso imeli Slovenci v Trstu svojih prostorov, so prirejali takšne zabave, kakor jo prirediti danes v soboto, dne 22. t. m. „Narodni pipčarski klub pri Sv. Jakobu“ v plesni dvorani „Trgovskega izobraževalnega društva“ v ulici S. Francesco št. 1/I. Češka in Moravska Beseda vabi plesalce kar najmočnejše, kotiljon pa ima posebno privlačno silo. G. Umek ima marsikaj pripravljenega za plesalce in plesalke. Prijatelji in znanci vsakega „pola“: „Narodni pipčarji“ Vas vabijo. Ciril in Metod pa zahtevata svoj delež od enih kakor od drugih.

Vesti iz Goriške.

Zabavni večer v Sežani. Ženska podružnica družbe sv. Cir. in Met. v Sežani vabi na zabavni večer, ki ga priredi v dvorani restavracije „Polley“ v nedeljo 23. februarja 1908. ob 8. uri zvečer.

Vspored obsega raznolične točke, kakor možki in mešani zbori ad hoc sestavljene pevske družbe, tamburanje, ki je poskrbi za posebne prijaznosti tamburaško društvo iz Barkoveh, in fi na Čehova igra „Medved“. Sledenji poleg raznih drugih zabavnih točk tudi neizogibni — ples.

Vstopnina 1 K, sedeži 60 vin.

Ker se vrši veselica na korist družbe sv. Cirila in Metoda, se nadeja odbor obilne udeležbe.

Na Gradišču pri Renčah priredi „Bratno društvo“ v nedeljo, 23. t. m., plesno zabavo svojim udom in gostom v prostorni dvorani g. Žnidarčiča (nekdanji grad Tomincev). K plesu bo sviral oddelek vojaške godbe iz Gorice. Vstopnina 2 K, dame proste. Začetek ob 4. uri popoldne.

Učiteljsko društvo za sežanski šol okraj zboruje v četrtki 27. t. m. ob 10 uri prod. na Repentabru.

Dnevni red: 1. Poročilo delegata za učit. kongresa na Dunaju. 2. Čitanje zapisnika. 3. Referat „Tehnika“ (nadalj.) 4. Naš položaj — razgovor. 5. Eventuelni predlogi.

Na obilno udeležbo vabi uljudno p. n. učitelstvo tamošnje šole.

Velika nesreča na železnici. O grozni nesreči, ki se je dogodila med postajama Prvačina-Rihemberk nam pišejo še: Nedeljski vlak št. 45, ki odhaja ob 7:47 z. v. iz Prvačine proti Trstu, je povozil dne 16. t. m. pred postajo Prvačina v smeri proti Rihemberku infanterista 77. peš. polka Alojzija Lah, doma od Potokov pri Dornbergu. Lah je prišel pop. iz Trsta domov. Tam se je opil in hote iti zvečer po progi na postajo, prišel je neopažen od nikogar pod vlak. Vlak ga je drsal kakih sto metrov pod seboj. Bil je ves razmesarjen, in kri, možgani, kosi mes, kosti, obleke itd. so ležali po vsej progi 100 metrov na daleč. Suknja in kapa sta mu tekoj odskočila v stran, in našla se je v suknji še cela in polna steklenica žganja. Ker je bil razmesarjen, ne bi bilo mogoče ga spoznati, da niso našli pri njem dopustni list in da ga niso ljudje videli neposredno pred nesrečo iti iz Dornberga. Mrtveca so prinesli v mrtvašnico v Dornberg. Raztrešene ostanke so naslednjega dne pobrali po progi ter prenesli v zabojo na pokopališče. Nesrečo je zakrivil ponesrečenec sam.

Poulards, race, purani, štajerske kokoši. Racja mast. Slanine, maslo, konzerve. Dnevni dohodi. Cene jako zmerne. — Porežba na dom.

Trst, ulica Campanile št. 15.

Samo še do sobote 22. t. m.

ponuja prilika nabaviti si

pristno švicarsko uro
za polovično ceno

v prodajalnici švicarskih ur

Josip Oppenheim, Trst
35 - Barriera vec hia - 35

Izbera verižice, prstanov, uhanov s 60%, odbičkom na prejšnjih cenah.
Govori se slovensko.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13

ter vogal ulice sv. Katarina.

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Česa št. 46.

Zaloga:

Piazza Rosario št. 1.

Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Trajna zaloga pohištva:

ulica della Sanità št. 14.

Pisarna:

ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 16-58. (Za informacije vprašati 6-70).

Dr. RUD. ŠORLI

ZOBOZDRAVNIK

klinike za zdrav. zob v Berolinu.

Plombovanje - UMETNI ZOBJE

NAJPOPOLNEJŠA METODA.

Jzdiranje zobov brez vsake bolečine.

URAVNANJE SLABO ZRASLIH ZOBov.

Sprejema od 9.-1. in od 3. 6. popoldne.

CORSO 49, uhod ul. Silvio Pellico 1.

LORENZO BRUNA

TRST, ulica S. Anastasio 9.

Telefon št. 1432

Skladišče drv za ogenj, lesa za polje, oglje iz drvi in COKE

Hidravlični cement, angleške opeke, katerih ne pokvari ogenj in druge vrste materiala za zgradbe, kakor tanke opeke, gašeno apno itd.

Nova tržaška črevljarnica

TRST, ulica Giosuè Carducci 15

(ex Torrente) vis-à-vis Volti di Chiozza.

Črevlji za moške Boxcaif od K 10 naprej

„ „ „ s finega Chevreux „ 12 „

„ „ „ Boxcaif ameriški „ 14 „

Izbor čevljev in postolov za gospe in dečke s fine kože kakor tudi navadni.

Urezi in oblike vedno najnovejših modelov.

Blago prve vrste. Ročno delo solidno in precizno.

CENE PO DOGOVORU.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Zaloga vin- in likovinskih vin, spirta in likov

in razprodaja na debelo in drobno

TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST

Via dell'Acque št. 6. (nasproti Kamo Centralo).

Velik izbor francoskega šampanjca, peničih dezertnih

italijanskih in avstro-ogriških vin. Bordeaux, Eu-

gunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rum,

benjak, razna žganja ter posebni pristni tropski

slivovec in brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli iz

dotičnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Raz-

pošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in

franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

==== V pekarni in sladličarni =====

VINKO SKERK, Trst via Acquedotto 15

in v podružnici via Miramar 9 se dobi vedno svež kruh, najfineše moke, čokolado, fina dezertna vina v buteljkah, raznovrstne bliskote, tudi za čaj. Sprejme se naročila za torte in krokanke. — SPECIJALITETA: PUSTNI KROFI.

ARISTIDE GUALCO Trst, ulica S. Servolo 2,

TOVARNA CEVI IN PREŠANIH PLOŠČ.

Ne boji se konkurence.

:: OPERATER KURJIH OČES ::

:: G. TREVES ::

zdravi vsak dan v svojem ambulatoriju

v ulici delle Beccherie 11

od 1. do 2. in od 5. do 7. ure pop. — V kopališču

v ulici Lazzaretto vecchio št. 52

od 10. in pol do 12. ure popoldne.

V ostalem času obiskuje kli-

jente v njihovih stanovanjih.

Kopališ. — Telefon 345

Električna razsvetljava.

KROFI

:: (Krapfen) gorki ::

vsaki dan v sladličarni

Giuseppe Weber

TRST, ulica Ghenga št. 4.

Pekarna Josip Vatovec

ulica Sette Fontane št. 834, Trst.

s prodajo sladčic. — Vsak čas svež kruh

POSTREŽBA NA DOM.

Moke iz prvih ogrskih mlinov. Dezertni prepečenoci

Valentin Zorzini

urar in dragotinar

Trst, ulica Muđa vecchia št. 1 (Za ložo)

Izbor zlatih in srebrnih predmetov

zlatih in srebrnih ur po najzmer. cenah.

Sprejme se popravljanja vsake zlatanine

in ur. — SPECIJALITETA v popravljanju

urih zaklepnice.

Pozlačenje in srebrnenje vsake kovine

potom pile ali ognja, in urezi.

Slovanska brivnica v Trstu.

Usojam si naznanjati slavnemu občinstvu v mestu in v okolici, da sem otvoril svojo higijenično urejeno

SLOVANSKO

BRIVNICO

v ulici Saverio Mercadante 1

(blizu slovenske knjigarne)

V zalogi imam vsakovrstne parfime, vsakovrstna ma-

zila za lase, ščetke za lase, zobe itd.

Za najboljšo in najsolidnejšo postrežbo jamčim

V. GURIN, brivec.

Ponesrečeni shod v Prvačini. Iz Prvačine nam pišejo:

Iz Ranc od koder sta bila, kakor se nam je zatrjevalo, pregnana, ne da bi bila držala napovedani shod, oziroma — kakor drugi govorijo — kjer sta držala shod le 10 do 15-ih ljudem, došla sta gg. dr. Dermastia in kan didat Zega v Prvačino. Tu sta bila že ob prihodu izžvižgana in sta se zatekla v farovž. Ob treh pop. prišla sta z g. župnikom in z kakimi petnajstimi pristaši pred Gregorčičevo gostilno, kjer je stalo kakih 80 domačinov — naprednjakov in agrarcev. Prišli v gostilno, kamor je bil sklican shod, našli so že vse prostore zasedene od naprednjakov in agrarcev. Morali so oditi zopet izžvižgani. Ker so sklicali nov shod na dvorišče župnišča, odšla je za njimi vsa zbrana množica. Na dvorišče pa so pustili le svojih petnajst somišljenikov in natv zaprli vhod. Začel se je prepir in med tem so se vrinili na dvorišče tudi naprednjaki in agrarci. Tam so se nadaljevali prepri in osebni napadi med voditelji klerikalne in liberalne oziroma agrarne stranke, pri katerem prepiru sta se gg. dr. Dermastia in župnik tako žaljivo vedla. Slednjič sta izžvižgana umaknila v župnišče, kamor je bil odšel g. Zega takoj, ko je izprevidel, da v Prvačini ni terena za take agitacije. Kmalu na to so odšli naprednjaki in agrarci in ostalo je le kakih 15 pristašev klerikalne stranke, katerim je pozneje dr. Dermastia držal govor, čegar vsebina so bila le osebna napadanja na g. podžupana in druge. G. župnik pa je tega dne mnogo zgubil na priljubljenosti pri Prvačan. Najbolje bi bilo, da bi se g. župnik ne vtikal v naše vroče boje, potem ga bomo radi imeli vsi Prvačani.

Vesti iz Istre.

Iz Kozine. Koncert s plesom, ki ga je priredilo društvo „Venec“ dne 9. svedana t. l., obnesel se je bil dobro v moralnem in materialnem pogledu. Vse točke koncerta izvajale so se na splošno zadovoljstvo, o čemer je pričalo vedno odobravanje občinstva. Od prve točke je posebno ugajal Volar; v zvečer z baritonom solo, ki se je ponovil. Presenetil je pa občinstvo nastop domačega tamburaškega zboru, ki je ob tem nastopu štel šele 40 dni življenja. Na splošno zahtevo so tamburaši ponavljali Farkašev: „Terezin Valček“ in Rapčičev: „Kozinsko“ koračnico.

Koncertu je sledil ples od ranega jutra ob pridnem udarjanju vrlih tamburašev.

Vstopnino so preplačali:

I. Hoge 8'60 K; Pegan 4 K. J. Sosič in Rauer po 1 K. I. Sosič in I. Ponikvar po 0'60 K iz Kozine; I. Baša, Križman, Mamič po 1 K. St. Sosič 2 K iz Herpelj; Dovan 2 K, Dekleva 0'20 iz Materije; F. Metika 1 K, I. Babič 0'20 K iz Rodka; A. Štemberger, župnik v Cerovlju 60 stot.; A. Višnjavec iz Mihelj 2 K.

Kakor vstopnino poslali:

G. Jakob Klemenc, trg. v Trstu 10 K, g. Karlo Šiško, trg. v Črnomestu 5 K, Čitalnica v Brezovici 10 K, g. Ana Janota, Kozina 1 K, g. Ljubljanski, Buzet 1 K.

Vsem se pristočno zahvaljuje odbor. Popravek. Glede poročila o ponesrečenem sobotnem shodu g. Kopača, je popraviti, da se je imel vršiti na Kozini v hotelu „Adria“ in ne v Herpeljah, kakor se je poročalo „Edinosti“ pomotoma.

Koprski „Zvezda“ v Boljuncu. Minolo nedeljo smo se zabavali v Boljuncu ob zvokih tamburaškega zboru „Zvezda“ iz Koprca in krasnih zborov društva „Prešeren“.

Koj po četrti uri, čim so dospeli gostje iz Koprca, začela je veselica v dvorani pri „Konsumnem društvu“. Krasna, velika dvorana je bila polna občinstva, kljub temu da je bilo vreme neugodno in deževno. Vrtilo se se posamezne točke vstopa: tamburanje petje, deklamacija in šaloigra „Sodnijska obravnava“ s spremljevanjem klavirja. Vse točke vstopa so nudile občinstvu krasno zabavo, zlasti pa nas je veselil mladi tamburaški zbor — pomešan z nežnim spolom — ki je v tako kratkem času svojega obstanka sijajno in nepričakovano napredoval in to kljub temu, da ima na svoji strani grobokope, kakor — žal — skoraj vsako slovensko društvo!

Hujs, nego „Zvezda“ je obkoljeno z domačimi sovražniki in društvo „Prešeren“, toda tudi to stoji trdno, neomahljivo in nam ob vsaki priliki kaže svoje neumorno delovanje s svojim zborom, kakoršnega se na deželi le izjemoma nahaja. Med najtežje zore je spadal Foersterjeva „Ljubica“, a tudi to je „Prešeren“ proizvajal zelo natančno, tako v čistih akordih, kakor v nijansiranju.

Po dovršeni veselici smo se malo pokrepčali in hajd zopet na delo — na ples. Vrtili smo se do pozno v noč saj si je človek izbiral kar mu je srce pozelelo.

Toda tudi črna noč se je skrila in zvezda nam je izginila — v Koper.

Umrli je v četrtek dne 13. t. m. v Rožicah pri Materi Mariji Opara rojena Babuder v 59. letu svoje dobe. Pokojnica je bila velika dobrotnica siromakom in potrebnim. To se je pokazalo na dan pogreba. Ljudje so prihitali iz daljnih in bližnjih vasi, da izkažejo pokojnici zadnjo čast, da podajo ob grobu dokaz spoštovanja in hvaležnosti, ki so je gojili do nje. Ljudje so tarnali: Umrli nam je naša dobra mati, „Slugovke“ ni več med nami!

Pokojnici bodi ohranjen blag spomin! V počestitev spomina pokojne so darovali za družbo sv. Cirila in Metodija za Istro: Andreja Babuder 3 K; po 1 kreno so darovali: Štefan Dekleva, Materija, Jakob Renko, Slivje, Anton Opara, Rožice, Jožef Opara, Rožice, Anton Bauder, Povžane, Janez Opara, Trst, Jakob Renko, Slivje, Jožef Benčič, Bač, Miroslav Babuder, Povžane, Franc Ivačič, Maleloče, Janez Benčič, Bač, Maria Babuder, Trst, Maria Ivančič, Maleloče, Anton Opara, Trst, 60 st., Ivan Renko 40 st. Skupno torej 17 K. (Ta znesek odpošljemo na določeno mesto. Op. ured.)

Vesti iz Kranjske.

Iz Zagorja na Pivki. Fantovski oddelki Narodnega bratnega društva v Zagorju na Pivki prirediti v nedeljo 23. t. m. ljudsko veselico s petjem, dvema igrama, srečanjem in plesom.

Vesti iz Koroške.

V Svetni vasi so na občinskih volitvah ki so se vršile minoli četrtek, zmagali Slovenci v vseh treh razredih.

MALI OGLASI.

Vrtnice (Gartrose) za saditi se iščejo. Ponudbe na „Inseratni oddelki Edinosti“ od 11. do 1. popol. 877

Vino pravo dalmatinsko; opolo in črno po stot. 04, se proda na tugu Barriera več hla št. 8. 257

Sadite sadno drevje! Vinarsko in sadjarsko društvo v Ribemberku, proda takoj mnogo tisoč cepljenih jabolk, češenj in breskev po nizki ceni. 229

Jutri priredi „Obrtno društvo“ pri sv. Ivanu (pri cerkvi) koncert tamburašev „Kola“. H koncertu vstop prost, k plesu moški 80 vin., ženske 40 vin. Začetek koncerta ob 4. uri. Ples začne ob 7. in traja do 11. ure. — Odbor. 262

Mladenič išče službo kakor sluga ali druga dela ne težka. Ponudbe na „Inseratni oddelki Edinosti“ pod „F. F.“ 266

Išče se mlada poštna deklica kot pestunja k slovenski rodbini. Oglasiti se je v ulici Giustinelli št. 4, I. nadst., levo. 263

Mladenič star 33 let išče službe, najraje delo okoli goveje živine. Naslov pove Inzeratni oddelki Edinosti. 211

Prodajalna jestvin Ulica Industrija 653 (vagal ul. Vespucci) TRST
ALOJZ LEGAT
Sveže blago. — Poštena cena.

PEKARNA in SLADČIČARNA

Dominik Milanič, Trst

ulica della Guardia šte. 24

Prodaja: 3-krat na dan svež kruh, najfinejšo moko vsake vrste; vino v buteljkah in likerji.

Bogata zaloga specialne grenčice „TORERO“.

OBRTNO IN KONSUMNO DRUŠTVO SV. IVAN (pri cerkvi)

registrovana zadruga z omejenim poročtvom

javi slavnemu občinstvu, da je svoje prostore

preustrojilo v najnovšem sloju.

Ima na razpolago veliko dvorano v pritličju, najmodernejši pivski salon ter tri sobe rezervirane za krste poroke in društvene sestanke.

Toči domače vino, istrsko črno, belo vipavsko, kraški teran in refosk v buteljkah.

Za obilni obisk se priporoča NAČELSTVO.

ŽELEZNATO VINO

lekarnarja

Gabrijela :: Piccoli

v LJUBLJANI

c. in k. dvorni zalagatelj in pa-pežev zalagatelj

izvrstno učinkujoče, ima v sebi železov preparat, kateri lahko prebavljanje pospešuje, priporočljivo je posebno slabotnim, na pomanjkanju krvi trpečim in tudi nervoznim osebam bledečim in slabotnim otrokom.

Prodaja se v Trstu v lekarnah: „CREVATO“ ulica Poste 9 in „LEITENBURG“ Trg San Giovanni.

Dr. Kopřiva

zdravstveni svetnik in mestni fizik v Ljubljani je zapisoval okrevajočim in malokrvnim vedno z najboljšim vspehom železnato vino lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani.

Dr. S. Sterger

c. kr. okrajni zdravnik v Ljubljani, je v slučajih bledice in pri okrevajočih otrocih z najboljšim vspehom uporabljal železnato vino lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani.

Dr. L. Fürber

Stabni zdravnik v Gorici zapisoval je osebam, ki so že delj časa bile nervozne železnato vino lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani in icer vedno z najboljšim vspehom.

Dr. F. Gelger

praktični zdravnik v Ljubljani, dosegel je z železnatim vinom lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani izvrstne vspehe.

Dr. Defranceschi

primarij v bolnišnici usmiljenih oratov v Kandiji pri Novem mestu izjavlja, da je z vspehom železnatega vina lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani zelo zadovoljen.

Naročila se točno izvrše proti povzetju

Prosim uda pevskega društva „Hajdrih“ na Proseku da nemudoma vrne posojeno sokolsko obleko. — P. H. 264

Anton Zigoi, brivec

naznanja slav. občinstvu in cenj. odjemalcem, da je prevzel brivnico v TRSTU, ulica F. Caprin šte. 12 (sv. Jakob)

Priporoča se svojim odjemalcem in Slovencem pri sv. Jakobu.

Skladišče

šivalnih strojev

igel, olja, aparatov, potrebnosti itd.

TEDENSKA PLAČILA.

Najnižje cene. — Sprejme se popraviljanja.

REDIVO & ROMEO

Trst, ulica Belvedere šte. 40, Trst

Velika tvrdka v Trstu

išče spretno agente

kateri imajo poznanstvo v mestu in na deželi. Osi-guran je lep dobiček. Ponudbe pod A. R. na „In-seratni oddelki Edinosti“, ulica Giorgio Galatti 19.

„OLLA“

priznan kakor najboljša in neprekolj-va vrsta vseh gumijevih higijena h predmetov in ribjih meturjev — **DVELETNA GARANCIJA** — **M. Gal — Trst, Corso 4.**

Polilajve po gl. 2, 3, 4, 5. Delalnica pasov, klinih pasov, elastič-nih nogavic, obruz, razpredajev, ber-gall in bidet, frigaterji od gl. 120 naprej. Toplomeri za vročino K 2, nav. K — 50.

Successori Antonio Malusa

CENTRALA: PODRUŽNICA: Ul. Lazzaretto vecchio 15 Ul. Gelsi 1

Velika skladišča vina

Istrsko in dalmatinsko vino, domače olje, žganje

deretna vina, šampanjec

Prosto na dom. Skladišča v oddaji.

ŠIVALNI STROJI

znamenite tovarne HAID & NEU

po najnižjih cenah.

Neprekosljive mrežice za beložarno luč.

Skladišče koles -- Riccardo Sanzin

Trst, ulica delle Poste 6

Potrebnosti za šivalne stroje in kolesa (ciklji). — **POPRAVLJANJA**

Vsaka ekonomska družina

nakupi

VERMOUTH

v velikem skladišču v ulici San Nicolò 18

Buteljke „Reklam“ od 1 litra 55 krajcarjev.

Nepremeni tip. — Znamka neprekosljiva.

Gospodarsko društvo „Vrdela“ na Vrdeh

priporoča slavnemu občinstvu dobro urejeno

gostilno

ulica dello Scoglio šte. 794.

Na razpolago ima tudi veliko dvorano, igre za krogi-je itd. Toči se domače istrsko črno in belo vino. Kraški teran prve vrste. Domača kuhinja.

Za mnogobrojen obisk se priporoča **ODBOR**

TOVARNA TESTENIN

GIUSEPPE TREVISAN

Trst, ul. Molin a vento 3

SPECIALISETA testenin in Colonjskih trdnih ga-rantirano iz fine moke in jajc. — Sprejema naročila ter pošilja brezplačno v vsaki del mesta.

Albert Faber

Zaloga gozdnih proizvodov in kuriva.

tovarna za brezplinske brikete iz

drvenega oglja, se priporoča v zalaganje

hrastovih in bukovih drv

p. lrejenih za peč

angleškega in inozemskega svetlega premoga — brezplinskih briketov iz drvenega oglja: „BOULES“ v veliki jajčji obliki za vsako kurjavo. — Zaradi (ko madi v (maljaj čji obliki) za odprto ognjišče in likanje.

Naročbe, ki se izvrše točno, je nasloviti na

tovarniško pisarno:

Trst — Via della Tesa št. 22

ali na naročilno pisarno v Trstu pri tvrdki

GIOV. ANGELI, ul. Vinc. Bellini št. 11

(nasproti cerkvi novega Sv. Antona).

Giulio Reddersen

TRST, ulica Giosuè Carducci šte. 23

TELEFON šte. 813

Kirurški orodje, ortopedični aparati,

Moderer, umetne roke in noge, berglje,

klini pasi, elastični pasi in nogovico,

elektroterapične priprave, aparati za

inhalacijo.

SKLADIŠČE potrebščin za kirurški in zdrav-ljenja. Potrebnosti iz gumija in nepredrznega

blaga.

Namizno vino prve vrste

pridelek iz posestev grofa Dr. Venier v

Novemgradu, v buteljkah ali sodih, v vsaki ke-l-kosti po 64 stotnik liter, brezplačno na dom

proti takojšnjemu plačilu.

Tropinovec po Kron 1'60 liter

prodaja **Angelo Nichetto**

lastnik gostilne „Nichetto“ v Rocoli in mesnica na

Goldenjevem trgu šte. 6. — TELEFON št. 965.

Gostilna v Rocoli ima na razpolago društven in klubom, za prireditve plesov ali društvenih zabav

(po dogovorih cenah) elegantno plezno dvorano in kroglišče.

Umetni

fotografični atelje

pri sv. Jakobu

ulica Rivo št. 42 (pritličje)

TRST.

Izvršuje vsako fotografično delo kakor tudi razglede posnetke, notranjost lokalov, por-celanaste, plošče za spomenike, itd. itd.

POSEBNOST

Povečanje vsakater fotografije.

Radl udobnosti P. N. naročnikav spre-jema naročbe in jih izvršuje na domu ali zunaj mesta.